

**Správa o dlhodobej
udržateľnosti
verejných financií**

www.rozpoctovarada.sk

„Rozpočet by mal byť vyrovnaný,
pokladnica znovu naplnená a
verejný dlh znížený...“

(Cicero, 55 BC)

Čo je udržateľnosť?

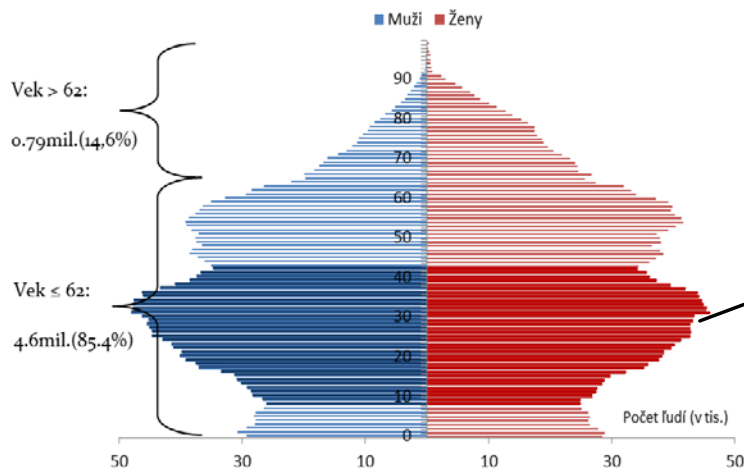
Štartovacia pozícia

	% HDP	mil. Eur
A. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté	-4,9	-3 414
(-) Cyklická zložka	-0,1	-97
(-) Jednorazové efekty	-0,4	-281
- príjmy Sociálnej poisťovne z oddĺženia zdravotníctva	0,1	59
- jednorazový príjem DPH z PPP projektu	0,2	170
- príjmy z telekomunikačných licencií	0,1	87
- časové rozlíšenie záväzkov nemocníc a železničných spoločností	-0,9	-634
- emisná daň	0,1	36
(-) Vplyv platených úrokov	-1,6	-1 084
B. Štrukturálne primárne saldo verejnej správy	-2,8	-1951,7
(+) Výsledok hospodárenia štátnych podnikov	0,8	574
(+) Výsledok hospodárenia NBS	-0,1	-77
(-) Dividendy prijaté do rozpočtu verejnej správy	0,7	467
C. Štrukturálne primárne saldo (vrátane št. podnikov a NBS)	-2,8	-1 921

Zdroj: RRZ, MF SR (2012b)

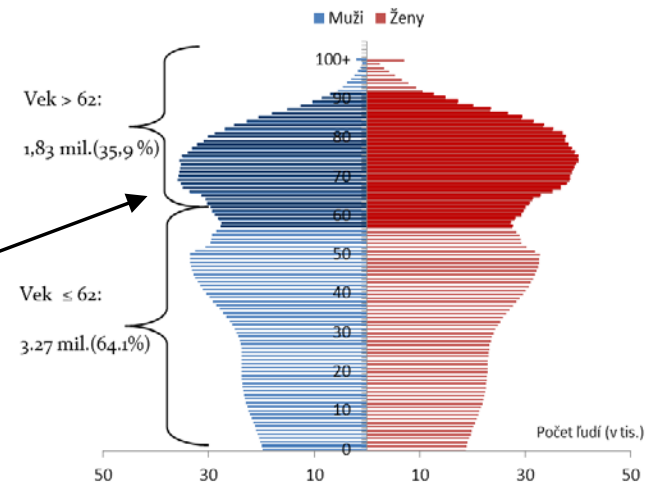
Demografické prognózy (1)

Graf 1: Veková pyramída, rok 2011

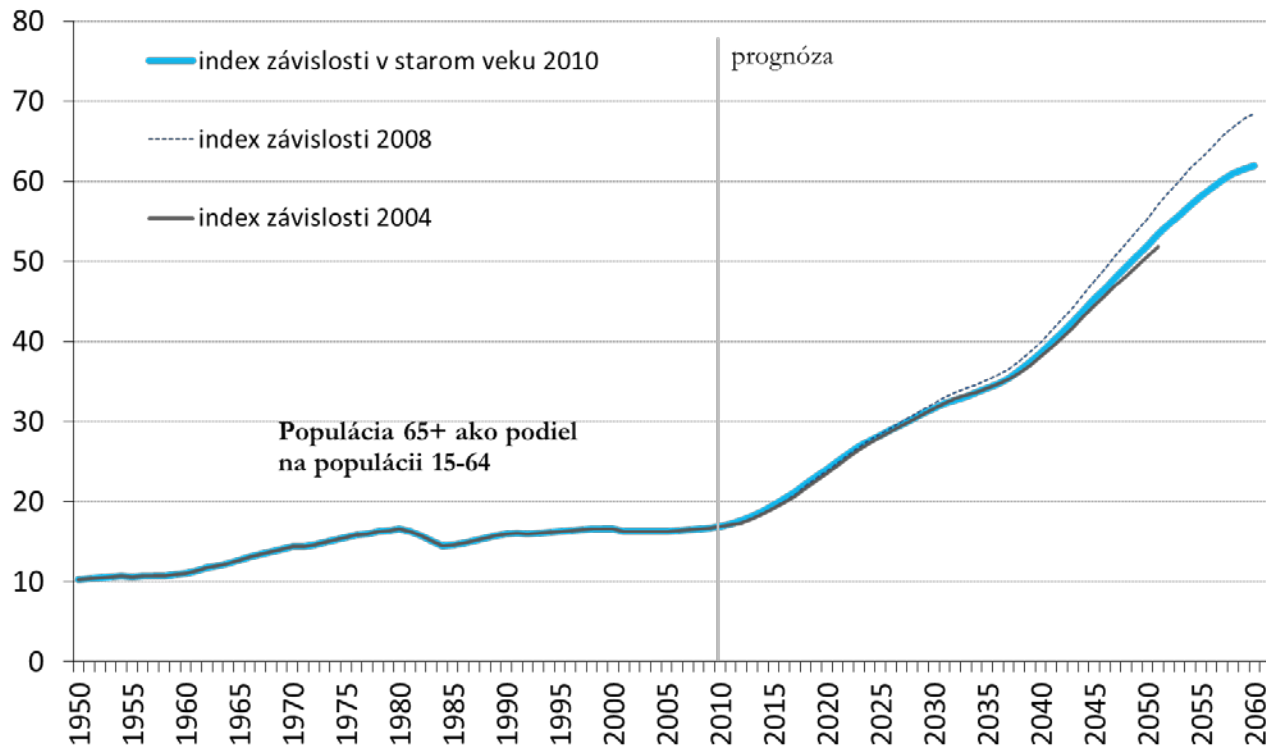
Zdroj: Infostat(VDC)

Graf 2: Veková pyramída, rok 2060

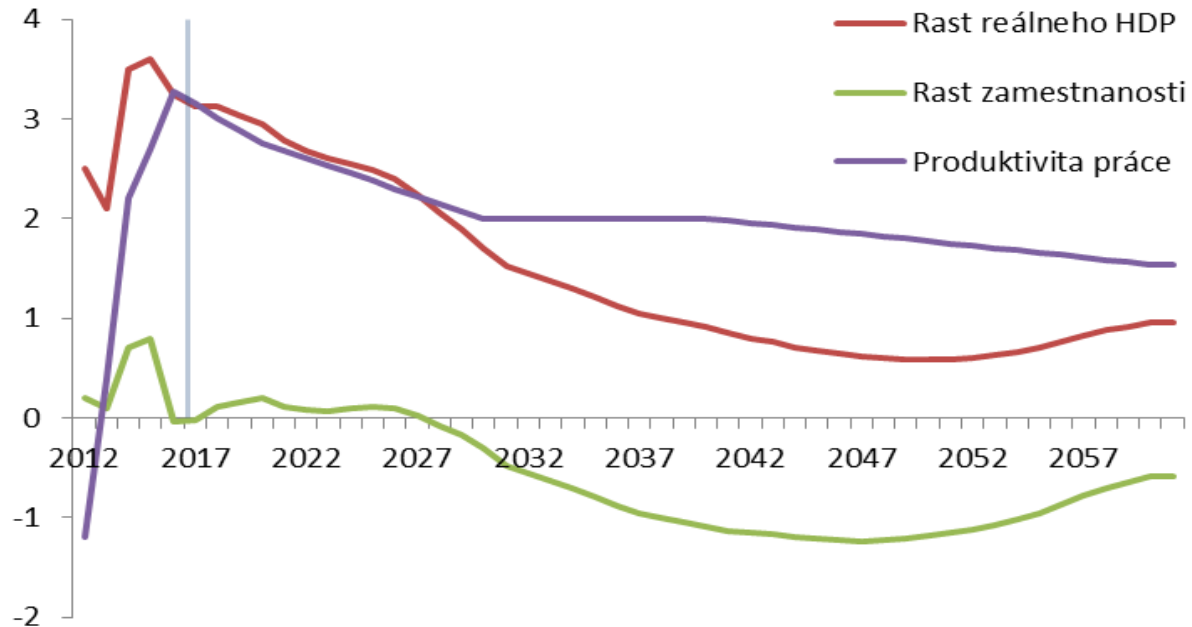

Zdroj: EUROPOP2010

Demografické prognózy (2)

Makroekonomický scenár

Výdavky citlivé na starnutie

Tab. 6: Položky citlivé na starnutie populácie (% HDP)

	2010	2020	2030	2040	2050	2060
Penzie (RRZ)						
- príspevky do II. Piliara	1,1	1,4	1,5	1,5	1,6	1,8
- verejné výdavky na penzie	8,5	9,4	10,1	11,1	12,7	13,8
Penzie (EK)						
- príspevky do II. Piliara	1,1	1,4	1,5	1,5	1,6	1,7
- verejné výdavky na penzie	8,0	8,6	9,5	10,6	12,2	13,2
Zdravotníctvo (EK)						
- základný scenár	6,2	6,8	7,3	7,8	8,1	8,3
- rizikový scenár	6,2	7,1	7,9	8,6	9,0	9,2
Dlhodobá starostlivosť (EK)						
- základný scenár	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7
- rizikový scenár	0,3	0,4	0,5	0,9	1,4	2,1
Školstvo (EK)	3,1	2,8	2,8	2,7	2,8	3,0
Poistenie v nezamestnanosti (EK)	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Príjem z majetku	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1
CELKOVÉ VÝDAVKY*	18,3	19,5	20,7	22,2	24,3	25,8
- zmena oproti 2010	0,0	1,1	2,4	3,8	6,0	7,5
CELKOVÉ PRÍJMY*	0,5	0,1	-0,1	-0,2	-0,4	-0,6
- zmena oproti 2010	0,0	-0,4	-0,6	-0,7	-0,9	-1,1

*pri celkových číslach sa brali do úvahy projekcie RRZ v oblasti penzií, základný scenár EK v prípade zdravotníctva a dlhodobej starostlivosti, prognózy EK pre ostatné položky

Zdroj: EK (2012), RRZ

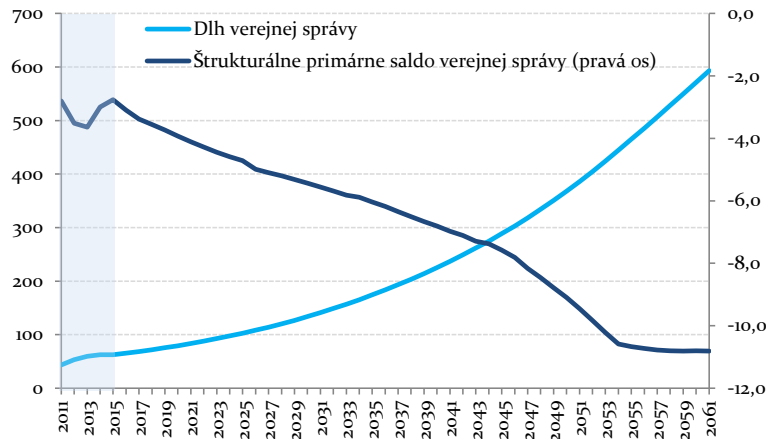
Základný scenár (1)

Tab. 8: Základný scenár dlhodobej udržateľnosti verejných financií (% HDP)

mil. Eur	Strednodobý scenár					Dlhodobé projekcie				
	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2030	2040	2050	2061
Príjmy	32,9	32,7	32,7	31,7	30,9	30,5	30,3	30,2	30,0	29,7
Daňové príjmy	15,6	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9
Sociálne a zdravotné odvody	12,4	12,3	12,3	12,2	12,1	11,9	11,9	11,9	11,8	11,6
- Odvody vrátane 2. piliera	13,7	13,6	13,6	13,5	13,4	13,4	13,4	13,4	13,4	13,4
- 2.pilier - výpadok	-1,2	-1,2	-1,3	-1,3	-1,3	-1,5	-1,5	-1,5	-1,6	-1,8
Granty a transfery	1,7	2,2	2,5	1,6	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Nedaňové príjmy	3,2	3,4	3,0	3,1	2,9	2,6	2,5	2,4	2,3	2,2
- Ostatné nedaňové príjmy	1,4	1,6	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
- Príjmy z majetku	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1
- Príspevky do NJF	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
Výdavky	37,4	38,1	38,6	37,0	36,2	37,8	41,7	47,3	56,2	68,3
Primárne výdavky	35,9	36,3	36,7	34,8	33,6	34,3	35,7	37,0	39,1	40,6
Fixné	17,4	17,6	17,8	15,9	14,7	14,7	14,7	14,7	14,7	14,7
Výdavky citlivé na demografiu	18,4	18,6	18,8	18,8	18,9	19,5	20,8	22,2	24,4	25,8
- dôchodkové dávky	8,6	8,8	9,0	8,9	9,0	9,4	10,1	11,1	12,7	13,8
- zdravotná starostlivosť	6,3	6,3	6,4	6,4	6,5	6,8	7,3	7,8	8,1	8,3
- dlhodobá starostlivosť	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7
- školstvo	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,7	2,8	3,0
- dávky v nezamestnanosti	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Náklady na likvidáciu JE	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Platba za dostupnosť PPP projektu	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Úroky	1,6	1,8	1,9	2,3	2,6	3,5	6,0	10,4	17,1	27,7
Saldo VS	-4,5	-5,3	-5,8	-5,4	-5,2	-7,3	-11,4	-17,1	-26,1	-38,5
Cyklická zložka	-0,1	-0,2	-0,5	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Štrukturálne primárne saldo VS	-2,8	-3,4	-3,5	-2,8	-2,6	-3,8	-5,3	-6,8	-9,1	-10,8
Dlh	43,3	53,1	59,7	62,3	62,4	79,3	133,6	225,2	367,9	593,2

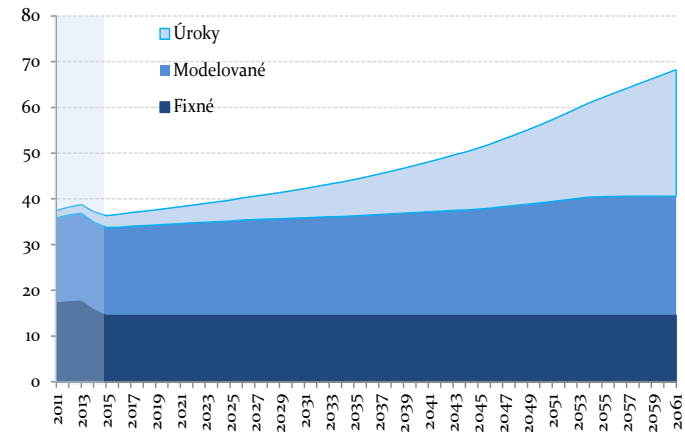
Základný scenár (2)

Graf 20: Vývoj dlhu a štrukturálneho primárneho salda v základnom scenári (% HDP)

Zdroj: RRZ

Graf 21: Vývoj výdavkov (% HDP)

Zdroj: RRZ

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (GAP)

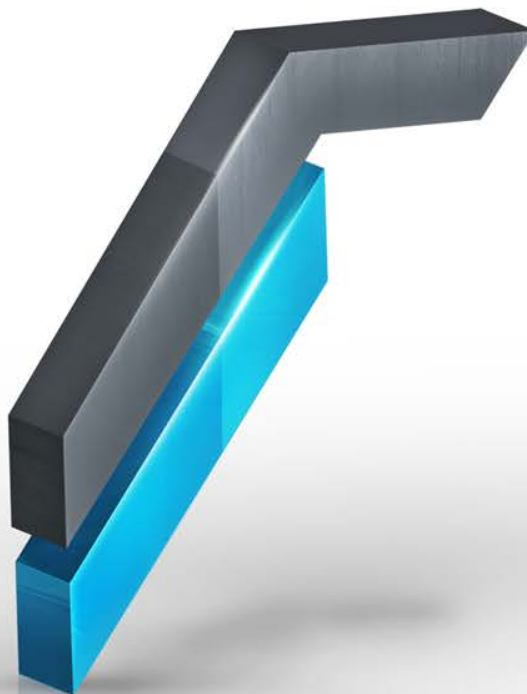
- Nový dôležitý ukazovateľ pre hodnotenie fiškálnej politiky vlády
- Vyjadruje potrebu permanentného zlepšenia salda verejných financií na to, aby sa neprenášali neúmerné bremená na budúce generácie (aby verejný dlh v roku 2061 nebol nad horným limitom definovaným v ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti)
- Vychádzajúc zo skutočnosti z roku 2011 a berúc do úvahy očakávaný demografický a makroekonomický vývoj na báze nezmenených politík **bola hodnota GAP-u vyčíslená na 6,8% z HDP**

Aké sú možnosti zníženia GAP-u?

- Konsolidácia: zlepšiť štartovaciu pozíciu pomocou krátkodobých opatrení na strane príjmov alebo výdavkov
- Dlhodobé štrukturálne zmeny v oblastiach citlivých na starnutie populácie (penzie, zdravotníctvo alebo napríklad dlhodobá starostlivosť)
- Zlepšenie demografických alebo makroekonomických scenárov: riadená migrácia, zosúladenie rodinného a pracovného života, zvýšenie produktivity cez zmeny na trhu produktov alebo práce

Alternatívne scenáre

- **Konsolidačný:** ak sa zníži primárne štrukturálne saldo podľa rozpočtu v roku 2013, potom sa hodnota GAP-u zníži o 0,6 percentuálneho bodu
- **Reformný:** zmeny v penzijnom systéme, ktoré majú najmä dlhodobý vplyv znížia hodnotu ukazovateľa o 1,4 percentuálneho bodu.
- **Scenár s rezervou:** na zníženie dlhu do roku 2061 nie pod 50% z HDP ale 40% z HDP je potrebné dodatočné úsilie o 0,1 percentuálneho bodu
- **Scenár s dlhším horizontom:** pri scenári do roku 2071 sa zvyšuje hodnota GAP-u o 0,5 percentuálneho bodu

Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia

Ďakujeme za pozornosť a príjemné sviatky!